

## Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr.  
Félévre . . . 3 „ „  
Negyedévre . . . 1 „ 50 „  
Egy hóra . . . „ 50 „  
Egyes szám ára 8 kr.

## Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám  
(Nádasy-féle ház)

hová az előfizetések és a lap  
szétküldésére vonatkozó felszo-  
lalások intézendők.

# PÉCSI FIGYELŐ

## (PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:  
PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,  
hová a lap szellemi részét  
illető minden közlemény  
intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

## Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl  
Előzetesek elfogadtnak még  
valamennyi könyvkeresek e-  
sében.

## Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochstein József és fia (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben  
Mindazon helyeken előfizetések is elfogadtnak.

## Kossuth Lajos nyomorban!

Iszonyu azt elgondolni is, a mit már nyomtatásban is olvashatunk, hogy Kossuth Lajos, a magyar szabadságharc vezérlelő csillaga, a nép főlzábadítója, ki életének minden percét, nagy lelkének minden érzeményét, lángeszének minden tudását a magyar nemzet szent ügyének áldozta: most szorongató anyagi gondok között, sőt nyíltan kimondva — nyomorban tengeti 89-edik évében járó életét.

Ezt a szívet facsaró, a szemet könnyel telítő, megdöbbentő hírt a tengereken túlról hozta meg a sajtó, az „Amerikai Nemzetőr”, mely a „New-York-Times” után közli magyarul Ruttkayné Kossuth Lujza levelét, melyet a nagy hontalan e hú ápoló nőtestvére egy amerikai barátjához intézett.

Tehát onnan kellett megtudnunk azt, a mit innen a közelből is megtudhattunk volna; mert hisz eddig is kelle sejtenuünk az agg száműzött szük anyagi viszonyait, midőn azt láttuk, hogy a törődött öreg abban a korban, melyben más a nyugalomnak él, még mindig lázasan veti a betűt betűre, végzi az öregekre nézve a legborzasztóbb munkát, az éjjelt is nappallá téve — csakhogy a mindennapi kenyeret megszerezhesse.

Az „Egyetértés” is közli hétfői számában az „Amerikai Nemzetőr”-ben napvilágot látott levelet, mely így szól:

„Mi furcsa életünk története! Ha nem volna benne oly sok tragikus mozzanat, valóban kitünő bohózatnak — farce de la

premiere ordre — nevezhetnők. — Három hónapot tölteni oly ovációk közepe, melyek csupán a legkitünőbb egyéniséget illetnék meg, azután visszatérni szegény bátyámhoz s látni őt, a 88 éves aggyant, naponkint 7—8 órát görnyedni iratai fölött, hogy a napi kenyeret megkereshesse. Elfacsarodik a szívem, midőn sóhajait hallom s vágyát a nyugalom után. Azt hiszem, hogy említettem önnek leveleim egyikében néhány takarékpénztár bukását, a melyek folyamán bátyám pénzügyi helyzete lényegesen súlyosbodott. Fáradsággal gyűjtött szerény kis vagyonát ez intézetek részvénybe fektette, s ezek a részvények ma már csupán névleges értékkel bírnak. A tőke nincs ugyan egészen elveszve, de csak évek mulva, ha fők jövedelmezni. Azzal a tudattal mentem Magyarországra, hogy szükségnek nézünk elébe. Azóta bátyám szakadatlanul munkálkodott s befektette emlékiratainak negyedik kötetét, mely most kiadójának kezében van. Megkezdődtek az előfizetések is; ettől reméljük, hogy szükségemet nem fogunk szenvedni.

Némelykor óhajtanám, bár az idegen sajtó nyilatkoznék: miért engedi a magyar nép Kossuthot 89-ik évében is olyan nehezen dolgozni, hogy fönntarthatassa életét, a helyett, hogy önmagához és Kossuthhoz méltóan gondoskodnék róla maga a nemzet?”

A levelet magyar fordításban közli az „Amerikai Nemzetőr”, a melyben még a következőket olvassuk:

„Nem csodálatos-e, hogy egy nemzet, a mely Kossuth iránt való szereteté-

ben és hódolatában oly kitartó, nem talál módot arra, hogy élethez szükségesleteit fedezze? Igaz ugyan, hogy a nagy hontalan visszautasította volt úgy III. Napoleon, mint Viktor Emanuel nyugdíj-ajánlatát, azt mondván, hogy alamizsnát még a saját gyermekeitől sem fogad él. Vannak egyének, kik szívesen segiténék rajta: de soha sem jönnek arra a mentő gondolatra, hogy valamely nemzeti ajándékot ajánlának föl neki. Más nemzetek nyújtanak kárpótlást fiaiknak, kik — mint az ősz remete is — teljes életüket s tehetségüket hazájuknak szentelték. Bismarck gazdag ember, de hazája mégis milliókat adott s még mindig ad neki. Irország népe, mely Magyarországnál sokkal szegényebb, százezreket adományoz Parnellnek; Olaszország pedig nem csupán Garibaldinak adott, hanem hátramaradottjainak, a kik öten vannak, fejenként 10,000—10,000 franknyi évi nyugdíjat ad élethossziglan. Kossuth, a ki Angolországban visszautasította gazdag barátai ajándékát, elfogadta a munkások adományát, a melyhez 9800-an járultak egy-egy penny-vel.”

Magyarok! Ez a hang kés a mi szívünkben! Ezt a jalkiáltást el kell némitanunk!

A megrendülés első pillanatában gondolat sem akad, mely e helyzet változtatására módot mutasson; de addig is, míg az ország valami lépésre elhatározza magát, legnemesebben — s a nagy száműzöttöz való viszonyunkhoz, tiszteletünkhöz is legelőbbben cselekszünk azzal, hogy tömegesen, minél nagyobb szám-

## A „Pécsi Figyelő” tárczája.

### Hogyan csináljuk mi az egyleteket.

Ennek a mi bucsuzni készülő századunknak legkiválóbb találmánya: az egyletek. Valóságos egylet-század; de az én véleményem szerint még mindig nem érte el a tökély legmagasabb fokát. Még várom, erős hittel várom az egyletek egytelését valami általános egyletté, melynek tagjai csak egyletek lehetnek. S ennek az én szent hitemnek, melyen rajongással csüngök, meg van már az alapja vetve. Itt-ott kezdik belátni, hogy az én eszmém: az „egyletek egylete” nem olyan nagyon bolond dolog. Ők maguk is rájöttek már, — a dolog természetében is fekszik; mert ha mindentől csinálunk egyletet, hát egészen természetesen valami az, hogy az egyletek is — közös érdekeik megvédése céljából — kell, hogy egyletté alakuljanak.

A kaposvári veteránok például egyletükkel beálltak a pécsi veterán-egyletbe tagnak, a nő-egyletek, dalárdák, csapnók, önképzőkörök, tarsaskörök kölesönösen tagosultak egymás egyle-

tébe vagy egy más egyletbe. Ime az én eszmém gyökerezedik s az ismeretes „terebélyes nagy fa” már rügyezik erősen s nemsokára „meghozza az ő áldásos gyümölcseit.”

És ennek én véghetetlenül örülök. Én tudni illik rajongok az egyletekért. Tagnak ugyan nem állok be egyhez sem; de nincs az az egylet, melynek föl ne venném a lapba a közgyűlésekre szóló meghívót a tárgysorozattal együtt, sőt bűnnek tartanám, ha véletlenül kihagynám a meghívó végén az alapszabályok kivonatának közlését, melynek paragrafusai szerint: 1-ször: „szavazati joggal csak azon tag bír, a ki évdíjának legalább kétharmad részét a pénztárnok úrnál lefizette s ezt hiteles nyugtával igazolni tudja; 2-ször: minden tag csak saját személyes szavazatával élhet, — megbízás akár szóban, akár írásban nem fogadatik el.” Én ezt mind fontos dolognak tartom és közlöm — tiszteletből, rajongásból az egyletek iránt. Közlöm továbbá ingyenesen akármelyik egylet kimutatását a jávára befolyt jótékony adományokról forintokban és krajczárokból egyaránt; közlöm az unjonnan belépett tagok névsorát, az unjonnan megalakult tisztikar névsorát a választmányi tagokéval, pénz-

tárvizsgáló bizottságokkal, napibiztosokkal, pótagokkal és egyleti szolgálával egyetemben — ki nem felejtve egyik névnel sem a zárjelből a reá esett szavazatok számát sem. Mert ez az egyleti életre mind fölöttébb fontos.

Közlöm az alapszabály-módosításokat, a régit és az újat, hogy a nagyközönség összehasonlításra tehesen s esetleg érdekes vitaközébe indítsa meg a lapokban egy-egy pont fölött, melyet a közönség szószólója másképp módosítana s helyesebben „vonalozna körül.” (Bocsánat: ez műszó!)

S mikor már nincs semmi írni való a mi egyleteinkről; mikor két-három lapszámon át megdöbbenve látom, hogy nincs benne egyetlen sornyi tudósítás sem valamelyik egylettől: akkor attól való remegésemben, hogy a közönség vissza találja küldeni a lapot, magam fundállok ki egy új egyletet s annak cicerós vezéréket szentelek, a mitől a közönség okvetetlen egyletdühöncözésé válik s ostromolja a társadalmat egy egyletért, mert az kell, a nélkül nem lehetünk meg!

Szóval láthatják, hogy testem lelkem az egyleteké, értük élek halok, írok és — műked-

ban fizetünk elő megjelenő művére.

Egylőre csak ez lehet az a mód, a melylyel közvetve javíthatunk a mi Kossuthunk sorsán, mert más módot az ő érzékeny lelke, mint a önértetessége el nem fogadna. Ragadjuk meg hát ezt a egyetlen módot két kezzel és annál erősebben!

**Az elkeresztelési kérdés megoldása** közvetlen küszöbön áll s alig lehet benne kétség, hogy a kormány és főpapság között a konvencziák három nap alatt végleg el lesznek osztva, a mi ezuttal egy jelent az alsó papság és közvélemény megnyugtatójával, mivel az áldatlan harc folytatását voltaképpen senki sem kívánja s maguk a pártok sem voltak képesek határozott állást foglalni a sokféleképen elcsavart és túlhajtott kérdésben. — Pénteken ugyanis a király elnöklöte által minisztertanács volt, melynek eredménye hír szerint a következő:

Csáky Albin gróf vallás és közoktatásiügyi miniszter február 26. ról kelt rendelete, melylyel már kibocsátása alkalmával a kabinet teljes szolidaritást vállalt, egy időre fenn tartandó. Az 1868. évi 53. t. cikk egészben és részleteiben ezúttal is minden módosítás nélkül megmarad. A kormány az 1827. évi 23. t. cikk alapelveiből kiindulva, novelláris úton fogja az elkeresztelések ügyét szabályozni és pedig akként, hogy a vegyes házasságokból származó gyermekek miként történt elkeresztelését a maguk a szülők jelentése be az e czéلبől megbízott hatóságok közegében, mely közegek pedig a körülményekhez képest heti vagy havi jelentést tesznek a törvényhatóságnak. Ez életbelép tetendő intézkedés semmiféle hittekezet lelkiismereti szabadságát s dogmatikus tételeit nem sérti. A czél pedig annyiban van elérve, a meny nyében ugyancsak az 1827. évi 23. t. cikk értelmében a papság most is kötelezve van évről évre hitelés másolatot adni a törvényhatóságnak az általa vezetett anyakönyvről, mely ha aztán a vegyes házasságokból származó gyermekekről vezetett közhatalosi nyilvántartással kiegészítetik — az anyakönyvezés úgy a szülőknek, mint az elhaltakra nézve teljesen egész és kifogástalan lesz. Mindaddig tehát, míg a kormány ez irányban a törvényhozásnak konkrét, tehát törvényjavaslat alakjában előterjesztést tesz, a kiadott febr. 26. rendelet érvényben marad.

**A bírák lokális előléptetése.** A bírói és ügyészi szervezet módosításán tanácsosközünk általános állapotodott meg, hogy a törvényszéki elnökök, táblabírák s a törvényszéki bírák — a nélküli, hogy helyeiket elhagynak — előléptethetők legyenek kuriai, illetve táblabírók. Viszont a táblabírák is kinevezhetők lesznek törvényszéki elnökökké, kik ezúttal kuriai bírói ranggal és fizetéssel fognak bírni. A javaslat az intézkedésének antichoius az, hogy ama kiváló

bírák, a kik eddigi helyükön kitűnő szolgálatot teljesítenek, el ne vonassanak teendőiktől és székhelyüktől, hanem ott helyben részeseüljenek előléptetésben.

### Az országgyűlésből.

**Szendrey Gerzon** orsz. képviselő fölszólalása a kereskedelmi tanácsnál a **csődök, váltóintézmény, a népegylező egyletek s a tőzsebírósg körüli visszaélésekről**, a földmivélségi terezaunal pedig a **műbörgyártás ellen**.

A kereskedelmi tárczánál: T. képviselőház! Hogy e tárczánál én is fölszólalok, annak egyedüli oka az, hogy egy téren sem találtam anyai visszaélést, egy téren sem tettem anyai keresli tapasztalatot, mint a kereskedelmi téren. Mindenek előtt azokat vagyok bátor a mélyen t. miniszter un becses figyelmébe ajánlani, a melyek a csöddel kapcsolatosak. A csödbe jutott kereskedőkönkre teszik a szolid kereskedőket, tönkre teszik a nagy és kis ipart. Talán előké elkergetnek láthatna a t. miniszter un az időt arra nézve, hogy legalább a bejegyzett kereskedőkre nézve egy bizonyos cautionális rendszer hozzaték be, hogy így legalább némileg pótolhatassanak azok a veszteségek, a melyek a jóhiszemű hitelezőket anyagilag érik; mert büntető uton üldözni az ilyen kereskedőt t. képviselőház, nagyon bajos; számtalan esetben be van bizonyítva, hogy a bukkott márvány évekkel ezúttal készült a bukásra. Nem egyszer megtörtént, hogy a kereskedő kirabolhatta magát és félre vezette a rendőrséget és a büntető bíróságot, csak hogy jóhiszeműnek tüntessék föl az eljárásukat. S ha rajta kapják a kereskedőt a csaláson, akkor uramfia, kezd örülni lenni és talán hivatalos közegeket, még a legilletékesebb közegészségügyi tanácsnál is constatalják, hogy örült és fölmentik a bűnvádi kereset alól.

Aztán sehogy sem látom helyesnek és a természet-joggal sem megegyezhetőnek — sajnos, hogy törvényeink nem mindig a természeti jogon alapulnak — hogy csőd esetében, ha a hitelezők kiegyeznek a bukkottal, mert azt gondolják, hogy jobb a veszett fejsze nyele, mint semmi, — hogy akkor nem lehet őket elítélni.

A cautionális rendszert azért is indokoltnak tartom, mert a kereskedők legnagyobb része a könyvvitellel visszaél. Legsérlembenebb tartom azt, hogy a kereskedőknek könyveik mellé a pótskűl föllétnél megítéltetik. Inkább a megrendelő részére kellene valami eszközt ki találni, talán, hogy a megrendelő csak akkor hivatkozhatna a kereskedő, ha a megrendelőn kívül még egy tanu jelen van, és akkor a vévőnek vagy a kereskedőnek itélni meg a pótskűt a bíróság per esetén a körülményekhez képest.

Azt is sérelmesnek találom, hogy a bejegyzett kereskedők czégek nagyon gyakran a nélküli, hogy a kereskedés egy másik helyiségbe

vitetnék át, és a nélküli, hogy a kereskedő czég megszűnt volna, ugyanazon egy helyen folytonos változásoknak vannak kitéve, a mi a nagy közönséget megzavarja és a visszaélés netovábbját képezi. Megtörténik ugyanis, hogy — a bukkott kereskedő rendszeren kiegyezven hitelezőivel — ugyanazon kereskedés az eredeti cég-tulajdonos neve és u. n. „űa“, vagy u. n. „utóda“ vagy u. n. „társas“ kibővítéssel továbbra is fennáll, évenként háromszor-négyszer jut csödbe, de különböző személyek vagy cégbejegyzések szerepelnek.

Szerencsésélen az a váltóintézmény is, hogy mindenkire nézve fennáll. Nem egyszer be lett bizonyítva akármilyen bíróságnál, hogy midőn a kereskedő bukni készült, üzletét átadja és senki által nem tudott helyre vándorol egy másik 50 krajczáros névvel, — akkor a megrendelt árak fejében váltót kér, melyet ezek neki megadnak. Most mi történik?

Az utód, a kire a kereskedés átruházott, szintén bepereli folyó számla alapján és a kereskedelmi törvény szerint a pótskűt is lehet a kereskedő könyvre, úgy hogy az a szegény megrendelő kétszer kénytelen fizetni. És mit tapasztalunk a bíróságoknál? Ezek azt mondják, hogy a váltó a kereskedelmi számlával semmi összefüggésben nem lehet, és ez igaz. Ámde a jogerőre emelkedett sommas végzést nem lehet hatályon kívül helyezni, mert perújításnak nincs helye. De még ha ideje volna is a kifogásokat a váltó alapján megtenni, a mi bíróságaink, megint igen helyesen, azt mondanák, hogy azok nincsenek összefüggésben a kereskedelmi könyv tételeivel. Ezen állapot mindinkább tarthatatlanná válik, a visszaélések és szédőlegesen folyton szaporodnak, az az élelmes nép nagyon hamar, hihetetlenül gazdaggá lesz, beüli a virilis székbe és rendelkezik élet és vagyon fölött.

Reflektálva a mélyen t. elnök urnak multkori szavaira, hogy most van helye a postámaster dolgait a visszaélés miatt elmondani, röviden csak azt vagyok bátor megkérdezeni a t. miniszter utól, hogy van e jog és alap arra Magyarországon, hogy a közeégi jegyző, a ki egyuttal postámaster is, évek hosszú során at azon a czimen, hogy postámaster, egy tizenhárom kiló buzát, a mi egy vékanak a negyedrésze, szed be a közeégi lakosoktól.

Egy másik esetre is kívánom a t. miniszter un figyelmét fölhívni. Azt hiszem, nem ismeretlen előtte, hogy az ugynevezett „kölesönös népegylező egyletek“ mennyire elszaporodtak az országban.

Az ilyen ugynevezett „kölesönös népegylező egylet“ megalakítatik, alapszabályokat készítenek úgy, hogy heti 10 kr. befizetéssel lehet tag valaki. De mi all elő akkor, hogyha az adós 1, 2, 3, 4, hét mulva nem fizet, vagy pedig egyáltalán nem akar fizetni. Ez t. ház, az egyletek nézve igen hasznos dolog, anyagilag igen lűvös, mert mondják neki, hogy fizessen késedelmi büntetést. És pedig azt mondják neki,

velősködöm. Alig ismerem egyletet, a melyeknek pénzára javára be ne mázoltam volna a pofámat mindenféle festékekkel, mastix-szal, diakolum-flastronggal s ne raktam volna zsebre „ellenállhatatlan komikum“-ról, „kaczagtató ábrázolás“-ról, „művészi alakítás“-ról ömlengő gyengéd kollegiális kritikákat, a mikből tökéletesen megértettem, hogy tulajdonképen nagy bolond voltam s hogy e mellé még valósággal nem is tudtam semmit.

Mindegy — a czél szentesíti az eszközt. Azért a tabadji keresztény ciszmadia-egylet, a lukamaji keresztény-katholikus olvasó-, önképző-, munkás-betegsegélyző- és temetkezési egylet, az ugyanottani izraelita négylet, a kácsfai református s az ugyanottani ágostai társasokörök, a szent-bárandi tűzoltó- és kertész-egylet stb. stb. mind-mind sokat köszön nekem; nincs egy sem, a melynek a pénzára javára ne léptem volna föl s e föllépéseim folytán a tisztajogvedelem meg ne haladta volna a 4 fit 50 krajczárt. A főokom tele van köszönő iratokkal, jegyzőkönyvi kivonatokkal; csak a koszorúim nincsenek meg, mert azok — a komikus előadásokhoz mérten szintén komikus babérokba — szafaladéba, virsliből,

szalámból és sonkaszeletekből, valamint ügyesen összeállított virginiaszalakból készült s így elfogyasztódtak. A szafaladéknak, szaláminak a bőre és a virszinia östökélő szalám azonban meg gyvannak, azokat visszakötözgettem a koszorú-vázakra s végreeltesen meghagytam örökösömnek, hogy ezeket minden halottak estében kiczipeljék a síromra az arczképpemmel és a köszönő jegyzőkönyvi kivonatokkal együtt közszemlére s a kivilágítási után megint visszavigyék, hogy máskorra is megmaradjanak.

De ni! Nem a koszorúmról akartam én írni, hanem arról, hogy miképen csináljuk mi az egyleteket; de hát lássák: úgy össze vagyok növe az egyletekkel, hogy a hol azok vannak, nekem is ott kell lennem s így kevertem az egyletekhez magamat.

Hát hogy is csináljuk mi az egyleteket? Ebben a tekintetben igen jeles praxist szerettem magamnak a helybeli néprajzi társaságtól és a városnépítő-egylettől. Ezek a nevezett egyletek ugyan nem léteznek és mégis léteznek. És épen ebben a dilemmatikus létezésben rejlik az én praxisom az egyletek sikeres létesítése körül; a mód csalbatlan.

E csalbatlan eljárási módról a következő receptjét állítottam össze:

1. Végy egy eszmét, mely valamely egyletnek célját képezheti. Ezt keverd meg jól a fejedben, de még ne lökd ki a világ elé, hanem tartsd meg magadban.

2. Végy egy másik eszmét, mely szintén elégséges legyen arra, hogy valamely egylet azt céljául kitűzhesse. Ezt is abajgasd meg az agyadban, de csak föllétesen s ezt már öntsd ki a világ elé.

3. Kered föl a lapok szerkesztősegeit s kérd a pártfogásukat a 2. alatt levő eszméd megvalósításához.

4. Irj vezércikket.

5. „ második cikket.

6. „ harmadik cikket.

7. „ újdonságot.

8. „ tárczát.

9. „ satöbbit — a 2. alatt levő eszméd, illetve a megalakítandó egylet érdekében.

10. Hívd össze az alakuló közgyűlést s terjeszd elő az eszmédet, még mindig a 2. sz. alatt.

hogy minden heti mulasztásért, minden 10 kr. után egy krajczárt fizessen, úgy hogy a 20 hétre marad hátralékban, legalább 20 krt kell, hogy fizessen, már 10 kr. után, igen ám, de csak 20 krról volna szó, de már a második héten azt mondják az illetőknek, hogy már a harmadik héten 2 krajczárral többet fizessen. Engedelmet kérek t. ház, ha ez helyes, ha ez jogos és így összegegyeztethető a természet törvényével, akkor engedjék meg ezt a jogtalanságot az állam minden polgárának. Mert, t. ház, én magam is eltudok készíteni ilyen alapszabályokat, csak erősítse meg nekem a miniszterük és majd meg fogom én mutatni, hogy tudok én ugyanezen alapon 100 friból 10 év alatt 10,000 fribot csinálni. Már a hatóságok is vizsgálat tárgyává tették a dolgot és egyszerűen azt mondták, hogy ezeket nem szokás elszámlolni s ezért nem szokás nyugtatni sem adni. (Közbejött: Gyalázat!) Azt gondolván t. ház, hogy az ily egyleti bejegyzéseket, a melyek semmiféle jogorvoslatnál meg nem támadhatók, a miniszter urnak alapszabály megerősítési joga által nagyon természetesen egy tollvonással mint szédelőgyletet, módjában van, vagy törvényjavaslattal, vagy rendelettel, vagy vizsgálat utján, vagy más valami módon törölni, — mert határozottan állítom, hogy ily esetekben betevőknek 90 százaléka koldusbokra jutott s mindenik elárvereztetett a kölcsönös népszegélygyletnek való tartozásai miatt.

T. ház, még a tőzsdebírók tartatlan ítéletéről kívánok szólni. Nem látja-e a t. kereskedelmi miniszter ur eljöttnek az időt arra nézve, hogy ezen bíróság is megszűntessenék, a tőzsde bíróságokhoz utalt ügyek, a kereskedelmi bíróság hatáskörébe utalassanak, mi ma már mindegy a visszaélés és család elszámlának jelentőségével bírnak.

Hogy is ne élének vissza a tőzsde bíróság tagjai hozott ítéleteikben, mikor jól tudják, hogy ítéleteik sem nem semmisíthetők folyamodás utján, sem meg nem változtathatók felebbezés alapján.

Ez volt tehát oka rövid felszólalásomnak, ezen bajoknak orvoslására kívántam a kereskedelmi miniszter ur figyelmét tettem törvényjavaslat utján fölívni. (Általános helyeslés.)

A földmívelésügyi tárczánaál.

Én Magyarországnak az iparszabadságát annyira fejlettnék találom, hogy annak az iparszabadságnak olyan cikkei is szabadon termeljenek, a melyekről a törvény egy szót sem szól, sőt a természet törvénye szerint tiltott. Így a műborkészítés is. A műborkészítő belevatkozik magának az Istennek munkájába (derültég) s azért a műborkészítő gyártmányait megadóztatni akarai oly ezébből, hogy a természetes borok értékét csökkentse — arra az államnak szüksége nincsen, nagyon csodálom, hogy Móricz Pál képviselőtársam máris úgy beszél a műborkészítéséről, mint megengedett dologról, mintha a műborkészítés már törvény által megengedett dolog volna!

Erre megindul a vitaközös. Te — ha a többiek nagyon vitaközösnek — hallgass; ellenben ha el akarják fogadni a 2. sz. alatt levő eszmédet: világért se mondd ki a határozatot a megalakulásra, hanem úgy intézd a dolgot, hogy összeveszekítsd a gyűlést. De biztos lehetsz a felől, hogy az előbbi történik: t. i., hogy a gyűlés a te 2. sz. alatti eszméd fölött vitába elegyedik, nem találja elégségesnek, bővíteni kíván rajta, téged lehurrogatnak, összevesznek veled, hogy nem tudsz semmit, hogy az eszméd stílt boldonság s mindenik sokkal jobb eszmékkel fog előállani.

A vita folyik, a 2. sz. alatt levő eszme — mely (hogy példával éljek) például egy keresztény koreszélyező egyesület megalakítását célozza — elesik: a vita hevében azonban átalakul előbb izraelita koreszélyező-egyletté, majd valláson kívüli tornaegyletté, később nemzetközi csónakázó-clubbá, aztán mikor lezardó a gyűlést, a határozat megegyezik a te 1. sz. alatt lappangó eszmédde, a melyet te tulajdonképpen igazán keresztüll akartál vinni, hogy tudni illik megalakultok „első pécsi Mecsek-egylet”-t.

Ha fordítva csinálod, megbuktál; akkor a

A műborkészítés nem engedhető meg Magyarországon. Nagyon könnyű az t. ház, olyan bort termelni, a mely fásasztó, izzasztó munkával nem jár, a melynek nincs szüksége éltető napsugárra, a melyet nem kell féltetni esőtől, hidegtől, fagytól és melegtől. Ilyen műbort akar Móricz Pál t. képviselőtársam megadóztatni? Nem erie van szükség t. ház, és én igen sajnálom, hogy t. képviselőtársam ily természetellenes kivánalommal áll elő, a mely oda vezetne, hogy a magyar neuzet igazi bortermelőit tönkre tegye.

A műbörgyártás a legnagyobb akadály, hogy a szőlőtermelők a filloxera által kipusztított helyeket sem merik elültetni, mert félnek a műborkészítéstől, a mely a természetes bornak értékét teljesen lerontaná.

Legyen szabad ezt nekem bővebben megvilágítanom, mivel eddig senki sem szólta. Ez az akadály, mely megfélemlíti a bortermelőket, hogy ha beültetnek is bámi áldozatok árán szőlőföldjüket, a jövőben az ő bortermelőik feyevetve lenne ismét. Ez az, a miért a termelők félnek attól, hogy ha a műbörgyártása még jobban elterjed, akkor az ő prosperálásuknak mindig nagyobb akadályát fogja képezni. (Igaz!) Én tehát t. ház, miután azt látom, hogy míg Magyarországnak folyója, tava lesz és a kútban viz lesz, addig Magyarország nem fog megmenekülni a műbörgyártástól másképp, mint ha akadályozó törvényt fog alkotni, hogy súlyosan lakoljon az, a ki a műbörgyártást megkísérli. Miért kéri a szőlőtermelő filloxeramentes vesszőt a kormánytól, ha a másik filloxerától, a műborkészítőtől a bortermelőt meg nem szabadítja? sőt mikor Móricz Pál a műbörrel máris úgy beszél; mintha ez legalább törvényben megengedett dolog volna, mintha a műborkészítés máris a szabad iparczikkek közé volna sorolva?

Én két baját ismerem Magyarországnak szőlőszetnek. Az első régebben ismerjük: a műborkészítésének megengedése. A második, a mely utóbb keletkezett, a filloxera. Döntünk meg az első s akkor az utóbbit is meg fogjuk ez által dönteni, mert a szőlőbirtokoknak kedvük fog tamadni arra, hogy a filloxerával küzdve, bármint áldozatok árán be fognak ültetni bármilyen szőlőtérletet.

Kérem a mélyen t. földmívelésügyi miniszter urat, hogy a műbörgyártást gátló törvényjavaslatot terjeszzen a képviselőház elé, mert a műbörnek bármily megadóztatása sem fogna eljévetni a családoknak és visszaéléseknek. (Ez az igaz, úgy van.)

Egy szóval ellenzem, hogy Magyarországon műbör készítéséről még csak szó is lehessen; ellenben arra kell törekedni, hogy a bortermelő természetes borai értékükben emelkedjenek — műbörre és ennek megadóztatására tehát nem legyen szüksége Magyarországnak. (Általános helyeslés.)

tervezett Mecsek-egylet fordított sorrendben viszszaemamorfondiroz keresztény koreszélyező-egyletté.

Ez a receptje csalhatatlan! E szerint készült a pécsi néprajzi társaságból pécs-baranyai néprajzi társaság, aztán pécs-baranyai történelmi és néprajzi társaság, végül pécs-baranyai régészeti és történelmi társaság s legvégül megalakult (bár az alakját még nem látuk) a régészeti és muzeum-egylet. Továbbá e receptje szerint lett a városépítő egyesületből város- és Tettey-építő, aztán Tettey- és Mecsek-építő s legvégül Mecsek-egylet.

Habár az én Vaszary barátom nem így akarta. Csakbogy ő, mikor belevágot, nem jött hoztam tanácsért. Mert akkor az én receptim szerint úgy kezdte volna, hogy Mecsek-egyletet tervezvén. kilykudt volna az eredeti tervén, a várost építő egyesületen.

Igen ám, de hát az én tanácsomhoz is épen az ő esete kellett, a melyen okulva szereztem meg ebbeli tapasztalataimat.

Dr. Muki.

## HIREK.

— **(A király adománya.)** A király a borjá di ág. hitv. evang. egyházközségek templom- és iskolaépítésére 100 fribot magánpénztárából engedélyezett. — Evvel kapcsolatban megemlítjük, hogy a templomot mult vasárnap — 9-én — szentelték föl, s az ünnepélyen részt vett Nádosy Kálmán, az ág. ev. egyház ker. főügyelője is.

— **(A tudóvész gyógyítása.)** Dicsőhymuszokat zeng az egész világ sajtója, az egész világ orvosi kara annak a német orvosnak, a ki a napokban állott elő nyomtatásban is az ő csodaszamba menő orvoslási módjával és gyógyserének ismertetésével. S erre a dicsőhymuszra, a világ hálijára Koch Róbert dr. berlini orvos nagy érdemet szerzett. Azt mondja az orvosok e Messiasa, hogy a tudóvész, a sorvadás gyógyítható. Az erős, a főlény emberek szerényseggel és tartózkodással mondja ezt, sok főtartással és föltétellel, de egy bizonyos és sziklazilárd jelentésében: hogy a kezdődő tudóvész határozottan gyógyítható, és pedig 4—6 hét alatt és a csontbérkulóziát, bőrtbérkulóziát, szóval a lupust pár nap alatt a csodaszar ügy elülteti, hogy nyoma is alig marad. Reményt ad, hogy sok előrehaladottabb stadiumban levő tudóvész is gyógyítható lesz és még a teljesen összeroncsolott tüdőjű betegek helyzetét is türtöbbsé teszi. De még több, a mit a jövő mutat: a tudóvész teljes legyőzését. Hogy mit jelent ez az emberiségnek, csak egy példával szöglünk. Magyarországnak a tudóvészoknál (tudóvész, aszkór) évente hetven ezer ember esik áldozatul, a mi az összes halálozásoknak tizenhárom százaléka. A halálozasi táblázatban a tudóvészok percentje a legnagyobb, mert még a gyermekeket annyira pusztító roncsoló toroklob is csak 2 százalékkal szerepel s csak a veleszületett gyengeség emelkedik föl mint halálok a 11 százalékra. Minthogy immár Koch találmánya folytán a gümőkór diagnózisa azonnal megállapítható és a betegség a kezdet stadiumban bizonyosan gyógyítható, valószínű, hogy a tudóvész nem sokára úgy meg lehet törni, mint a mult idők borzasztó rémét, melynek évente rémületes számu tömegek estek áldozatul, a himlőt. A mi csoda száz év előtt végbement, mikor az angol Jenner Edward fölfedezte a himlő-oltást, szemünk előtt megy most végbe, de most sokkal nagyszerűbben.

— **(A „Pécsi Dalárda” dalestélye)** szombaton szép közönséget vonzott a „Hattyu” termébe. Kévéssel nyolc óra után már megteltek mind a székek s elkezdődött a hangverseny, melyet a katonazenekar nyitott meg s aztán a dalárda folytatott, előadva a többek között két hatásos újdonságot: az „Olajág”-at Poldinitől és a „Szerelm” című, s zenei szépségekkel elhalmozott műdalt Gaál Ferenczről, melyet a szerző a „Pécsi Dalárda”-nak ajánlott. Különösen ez utóbbi frenetikus tapsokra ragadta a halgatóságot. Ének után táncz következett, mely reggeli fél 4 ig tartott azzal a feszetlen vidámsággal, mely a dalárda minden estélyét jellemzi.

— **(Meteor a mi egünkön.)** Szombaton este a dalárda estélyére gyülekezők ritka égi látványok voltak szemtanúi. Ugy egynevező 9 óra tájban délnyugat felől hatalmas, izdó gömb repült fölé a csillagos égbolt és a föld közötti légűrben s tartott föl északkeletnek. A tüzes golyó magja violaszínű volt s ezüstös ködburok vette körül; pillanat alatt tűnt föl s pillanat alatt tűnt el az északi égbolton, mielőtt a bámulók jobban szemügyre vetnék volna a ritka tüneményt. Ugyanez időben Budapesten is látták e rendkívül nagy meteort, mely ott rövid futás után megszámlálhatatlan apró darabra szakadt szét.

— **(Kitüntetett lelkész.)** A király — Szentgyörgyi József csarnotai evang. református lelkésznek az egyház és népnevelés terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **(Ruttkayné beteg.)** A Kossuth-család egyik tagja, Ruttkayné, a ki nemrég jóformán bentazta Magyarországot, hol mindenütt a legnagyobb rokonszenvvel fogadták: mult értesültünk, két hét óta betegem feke-

szik Turinban. Kossuth idősebb fia, Ferencz, Nápolyból Turinba utazott, hol most hosszabb ideig marad, Kossuth Lajos teljesen egészséges, fáradhatatlanul dolgozik iratainak negyedik részén, melynek első kötete már sajtó alatt van.

— **(Boszniaól haza.)** A Boszniában állomásozó 52-ik gyalogezred zászlóaljának azon katonái, kik a kötelező három évet leszolgáltak és most szabadságot kaptak, Steiner J. főhadnagy vezénylete mellett f. hó 16-án vasárnap reggel érkeztek az északi vonattal városunkba. A mintegy 130 főből álló csapat, a katonai zenekar kísérete mellett az 52-ik gyalogezred hadkiegészítő parancsnokság udvarába vonult be, hol zajos jelenetek között megtörtént a leszerelés. Az ott lévő nagy raktárokból ugyanis kivették a „czibil ruhák”, melyek három év óta vászondarabokba bevarva és kinek-kinek nevével ellátva, ott őriztettek. Délután 3 órakor már mindannyian „czibil ruhák”-ban járkáltak városunkban és föltűnést okoztak azzal, hogy csaknem valamennyien török fezt viseltek.

— **(A bélyegkiadás megkönyvítése.)** A közönség érdekében a pécsi pénzügyigazgatóság — fölszólalásunk folytán — akképen intézkedett, hogy a bélyegjegyeket, váltórlapokat és vasúti szállítóleveleket a pécsi bélyegárúok ezentúl a kincstári kezelés alatt álló dohány nagytözsdeben szabályszerű megrendelés és készpénz mellett minden héten kétszer és pedig hétfőn és csütörtökön kaphassák, mi által elég véteket, hogy a megrendelő bélyegárus a dohányáraktárból az adóhivatalhoz legyen kénytelen menni.

— **(Zóna a pécs-barcsi vasúton.)** Szó volt már arról, hogy a pécs barcsi vasúton életbe lép a zóna. Most már — hiteles helyről nyert értesüléstünk alapján — egész bizonyossággal irhatjuk, hogy a pécs-barcsi vasút igazgatósága elhatározta, hogy vonalán az államvasutakon érvényben levő zóna díjszabást alkalmazza. Az új személydíjszabás január elsején lép életbe.

— **(Szerencsétlenség a vasutnál.)** Ruppert József, a dunagőzhajózási társulatnál alkalmazott 27 éves raktárnok f. hó 13-án délután épen abban a pillanatban ugrott le a raktár előtti deszkapadlózatról a vasúti vágányok közé, midőn az ott köcsök tolasával elfoglalva volt munkások, kik őt nem vettek észre, az egyik teherszék megindították. Ruppert fölé testével két köcsök ütőgőze (puffer) közé került és súlyos sérüléseket szenvedett. Eszméletlen állapotban vitték a raktárba, hol a rögtön segítségül hívott orvosok a baloldali mellkasfélén 3 bordatörést állapítottak meg. A sérültet gyógykezelés céljából lakására vitték; állapota — mint a „M. és V.” írja — nem veszélyes. Annak megállapítása céljából, vajjon nem terhel-e valakit felelősség, a vizsgálatot megindították.

— **(A mézárások elköltötzetése)** a főtérről a Majláth térre mégis fajt accompli. A rendészeti bizottság ebbeli javaslatát, melyről már megemlékeztünk, a tanács elfogadta s a rendeletet a napokban kapják ki a mézárások, mely szerint december elsejétől a Majláth térre szoríttatnak. A rendelet ellen — mint halljuk — a mézárások a közgyűléshez főlebbeznek, de csak extra dominium, mert a rendelet december elsején — a főlebbezésre való tekintet nélkül — életbe lép.

— **(Gulyás Gizella k. a.)** az ismert fiatal zongoraművésznő, Becsben szombaton este az ottani tiszti kaszinóban a Jankó-tele zongorán játszott és nagy sikert aratott. A hangversenyen a többi közt Bauer b. közös hadügyminiszter és számos tábornok volt jelen.

— **(Halálozás.)** Závodnik Elek veszprémi kir. járásbírósi joggyakornok, évekkel ezelőt a pécsi jogakadémia hallgatója s az itteni társaskörök eleven kedélyű, kedvelt tagja, hosszú betegség után november hó 12-én este 9 órakor jobb létre szenderült. A 25 éves fiatal ember több éven át szenvedett a tüdejével, ez gátolta is őt pályáján való előrehaladásában; de e bajából már kezdett kibontakozni s még két héttel ezelőt is itteni barátai egyikének humorított pezsgő levelet írt, — midőn neomokára vesébaja támadt, mely aránylag rövid idő alatt ki-

oltotta a jobb sorsra érdemes fiatal életet. Hült tetemeit szülővárosában Veszprémben, e hó 14-én kísérték ki a sírkerbe örök nyugalomra.

— **(A törvényhatósági állatorvosok állami szolgálatban.)** A földművelésügyi miniszter elhalasztotta a törvényhatósági állatorvosi szolgálat államosságot azon időpontig, midőn az általános közigazgatási reform anynyira elő lesz készítve, hogy az állatorvosi szolgálat államosságot is azzal összhangban leend keresztülíthető. Ezen államosságot a miniszter, mint értesültünk, mindenesetre még a jövő év folyamán szándékozik — egy általa betervezendő külföldi törvényjavaslat alapján — keresztüllé vinni, föltalalmazást kérvén a törvényhozástól, hogy az 1891-ik év folyamán ebből fölmerülő költségeket póthitel útján fedezhesse.

— **(Hymen.)** Rupp István magy. kir. kataszteri fölmérési tisztviselő eljegyezte Szóllósy Ilonát a kisasszonyt, Szóllósy József borsodmegyei földbirtokos leányát.

— **(Az állam megvétele keres amerikai vesszőköt.)** A földművelésügyi min. kir. miniszterium fölívja mindazon szőlőtermelőket, a kik nagyobb mennyiségben különféle amerikai fajú sima és gyökéres vesszők töltött rendelkeznek — és azokat áruba bocsátani hajlandók, hogy ebbeli készleteiket a sima és gyökéres vesszők árának fájónkénti kitüntetésével — mielőbb, de legkésőbb f. évi november hó 30-ig hozzá följelenteni sziveskedjenek.

— **(Káplán-áthelyezés.)** Benedek Antal mohácsi ref. segédlelkész Nagy-Körösré helyezettvén át, helyébe Mohácsra Csürky László kildetett segédlelkésznek.

— **(Az új áru díjszabás.)** Baross Gábor kereskedelmi miniszter a képviselőház nov. 12. ülésében budgetjének tárgyalása alkalmával ismertette az újabb reformot, melynek közzgazdasági hatása legalább is oly nagynak ígérte, mint a személydíjszabásé. A reform főbb vonásai a következők:

Az új áru díjszabásnál a személyzóna tapasztalatait érvényesítette a miniszter s az a kettős cél vezette, hogy a „helyi díjszabás” is egyszerű formában létesíttessék és közzgazdasági viszonyainkhoz mért olcsó legyen. A személydíjszabás két fő kiindulási pontja, a helyi és a tavolsági forgalom volt irányadó a teherátvitelre is. A közeli forgalom tekintetében nehezégek nem fordultak elő, mert pl. a közeli forgalomban minden egyes kocsiszállítmányért a minimális tétel, — tehát azt, melyet minden körülmény közt meg kell fizetni, akarmilyen kis távolság használtatik is — mely 6 frt volt, a kormány 4 frtra szállította le. A kezelési illetékek egész 40 kilométer távolságig felnyíre szállítottak le. A távolságforgalom tekintetében pedig az árak elszállítási átlagai számítottak ki s ez szerint szabattak meg a zónák. 200 kilométerig az egységértel 1 és 200 km.-től a darab és terjedelmes áruknál újabb és pedig csökkenő díjregegy állították föl, hogy egy pl. 200 kilométerig szed a vasut egységértel gyanánt 13 krajczart, 200 kilométeren fölül 15 krajczart. Ennek következtében a nagyobb távolságokra, a két ősszeg közös alkalmazásából egy oly ősszídítélet áll elő, a mely az áruszállítást olcsóbbá teszi, a nélkül, hogy 200 kilométerig nagyobb mérséklést engedje. A kocsi-akománya-árunknál három részből áll a tarifa: 200 kilométerig van az első, 200—400 kilométerig a második, 400 kilométertől a harmadik díjtétel. De ezt nem úgy kell venni, mint személydíjszabásnál van, hogy egész 200 kilométerig egy ősszétel van alkalmazásban, hanem úgy, hogy az illető tétel mirámetereknél fokozatosan lép alkalmazásba, a mi lényeges különbség személydíjszabáshoz képest. Az áruszállítást, ugy, a mint van, föntartotta a miniszter, mert ez osztályozás képezi számtalan köteleki díjszabás alapját, a mellett azonban közzgazdasági érdekeinket érvényesíteni sikerült. Első sorban nyersterményeink, illetőleg élelmi cikkek és ezekhez hasonlóknak, különösen nagy városok és községek fogyasztó piaczeai lényeges mérséklést kapnak. Az ipari és kereskedelmi termelés számára gyűjtő díjszabást állít föl. Azonkívül egy kiveteli relációinkban gazdasági termékeink díjtetelei mérsékelteknek, mint jelentékeny mérséklést nyernek gazdasági és ipari termékeink segédanyagai, mint szén, vas és egyéb nyerstermények, a műtrágya különböző fajai, hogy ezekre nézve lehetővé tétetik a

legnagyobb távolság megfutása, a nélkül, hogy azok forgalma megakasztassék. A mi Budapestet illeti, azt kétégykivül emporiummá akarja emelni a miniszter, de nem a vidék rovására. A tarifák Budapestről Fiume és Bécs irányában nem igen fognak változni. Tehát a díjszabás belső rendszere és összeállítása közzgazdasági érdekeinkhez van kötve és abban az alakban lesz érvényesítve.

— **(Hajók járása.)** F. évi november hó 15-től fogva a Budapest-Mohács s illetve Mohács-Zimony közt kötelező személyhajók a díjszabási állomásoktól többé nem érintik: Tétény, Tököl, Rácz-Almás, Szalk (Pentele), Apostag, Harta, Szegzárd, Dálya és Futtak.

— **(A pécsi kereskedelmi önképző és betegegyelő egylet)** vasárnap folyó hó 16-án tartotta meg rendkívüli közgyűlést, melynek célja az volt, hogy az új alapszabályok értelmében a tisztikar kiegészítessék és a választás által megüresedett könyvtárnoki állást betöltsék. Megválasztották házagnyaga Mautner Somát, ellenőrré Reinfeld Ödönt, könyvtárnokká Nagy Sandort. Választmányi tagokká: Mezei Mór, Berger Miksát, Neuman Gyulát, Kuh Miksát, Speri Vilmost; választmányi pótagokká: Weisz Mihályt, Gröbeldinger Miklóst és Tausz Sámuel.

— **(Önkéntesek tisztviszsgálata.)** A honvédelmi miniszter hétfői ülésében mutatta be a képviselőházhoz az egyéves önkéntesek tisztviszgalatáról szóló jelentést, egy, hogy a képviselőház a honvédelmi bizggettel együtt tárgyalhatta e jelentést is. A jelentés szerint a magyarországi önkéntesek 10 százelek a, az ausztriai önkénteseknek pedig 15 százeleké nem tette le a vizsgálatot.

— **(Hibaigazítás.)** Mult számunkban Szendrey Gerzson orsz. képviselő beszédébe, az utolsó bekezdés előtt „kutya-adó” helyett tévedésből „kártyaadó”-t szedtek, mit ezennel helyreigazítottuk.

## A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.†)

### Kórház vagy — halál!

Hálálkönyvek peregek arcomon,  
Azt gondolom — most is imádkozom.

A szegény falusi ember nyomorúsága akkor éri el tetőpontját, mikor megbetegszik. Se orvos, se gyógytár.

Julius vége felé éles szurásokat éreztem alkappczamban, a jobb fülötől egész az ajakig. Mivel csakhamar türhetetlenné vált, kihozattam bazi orvosomat. Ez megvizsgált, rendelt gyógyszereket, melyek hatása alatt fájdalom fokozatosan enyhülték, egy 14 napon keresztül.

Ennek elmultával a javulás megszűnt; a fájdalom ismét fokozatosan emelkedett; végre kialhatatlanná vált. Ismét kihozattam orvosomat, újra megvizsgált, a tüneteket latolgatta és végre kijelentette, hogy távolból e bajt gyógyítani nem lehet. Tehát be kell mennem Pécsre; tegtanacosabb lesz a városi közkórházba.

Brr! Kórházba nem megyek. Nos? — Kórház vagy — balál? — hangzott két ajakról is a kérdés. Az élethez való ragaszkodás győzött ellenszenvemen, — s én a kórházat választottam.

Csakhamar Pécsét voltam. Bérkocsim megállt a kórház ajtaja előtt, mely azonnal föltartat — mert orvosom jelzése következtében már várt vendég voltam.

A fájdalomtól és félelemtől gyötörve, léptem át a kórház ajtaját. Az utóbbi azonban a jó testvérek szeretetteljes fogadtatása által csakhamar csillapult. Egy tiszta, lakalys szózába vezettek, s kitogasztalanul tiszta ágyba fektettek. Azonnal jött a napos orvos, ki megvizsgálván reményét fejezte ki, hogy műttel által életem megmenthető lesz.

Jött egy este 10 órakor a kórház igazgatója, ki alaposan megvizsgált és kijelentette, hogy műttéről ma még szó sincs; előbb az orvosi tudomány ősszeg eszközeit ki fogják meríteni, — s csak aztán, — ha ez mind nem használna — következik a műtt.

Ezen kijelentése, finom modora, biztató és vigasztaló szavai, a tanusított érdeklődés, tapasztalt lelkiismeretessége, higgadt megfontolása és minden itt eléggé nem esetelhető fé-

†) Ezen rovat alatt megjelentekről nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

nyes tulajdonai oly megnyugvást csepegtettek lelkembe, hogy a kórház borsalmait, melyeket az előítélet szült, teljesen legyőztem. De midőn az igazgató homlokára a háza legszebb virágiból font lombkoszorút fűlthöz, — nő léteure is szívesen kalapot emelek a kórház többi orvosai előtt is.

Mert nem olyan a pécsi kórház, mint a hogy a kórházokról valaha regényekben olvastam. Hanem egy szeretet-ház, a szó legnehezebb értelmében. A legigénytelenebb kedves testvértől kezdve föl az igazgatóig: mindenik hiven, pontosan — és lelkiismeretesen teljesíti kötelességét.

Azért elismerés az érdemnek, hála a szeretet- és figyelemnek.

A kórházi orvosi karnak tudománya és tapasztalata nem volt képes győző idegbajomat legyőzni.

Tizennégy napi erőfeszítés után az igazgató ajkairól szomorúan hangzott el: Asszonyom! mütét vagy halál.

Szeptember hó 25-én a kórházi orvosi kar jelenlétében és segédkezése mellett az igazgató ügyes keze hajtott végre rajtam a mütétet. Hogy mily ügyesen: eléggé megfűti az, ha elmondom, hogy 7 nap múlva már kedves otthonomban voltam.

Valóban igaza volt annak a budapesti orvosnak, ki egy tekintélyes állású pécsi lakosnak (háza levélét végett egy kedves betegét) — azt mondta: De minek jönnek önök pécsiek Budapestre? Hisz van önöknek Erreth-jük!

Még forró hálával kell megemlékeznem ifj. dr. Ludvig Ferenc házi orvosomról, ki súlyos betegeségem iránt annyit figyelmet tanusított és midőn fölismerete a veszélyt — még ideje korán a kórházba küldött.

Hálakönyök peregnék arczomom,  
Azt gondolom most is imádkozom.

Vajda Irma,  
hetvehelyi lakós.

## CSARNOK.

### A parfüm.

Bocsánatkéréssel kell kezdenem, — habár magam legjobban gyűlölöm s legizetlenebbeknek találok a bocsánatkéréssel kezdő leveleket, valamint az oly tárczaecikket, melyeknek ily bevezetésük van: „Bocsáss meg bájós olvasónő, — (minden olvasónő bájós) — hogy ha ábrándjaid világába prózai sarukkal hatolok s bementem neked Adelheid eszményképét, báró Délcegly Adolárt. — Lám mindhiába! álmaink határa csak a sors szeszélye” stb. stb.

No de minthogy jelen csevegésem: em nem levél, sem nezt tárczaecik, — hanem tudományos fejtegetés, ez esetben meutethetőnek találok a bocsánatkérést annál is inkább, mert tudományos értekezést írni nálunk nagy vakmerőség s így a bocsánatkérés a mellett, hogy illő, még eredeti is, mert eddig még csak egy író sem kért bocsánatot azért, hogy tudományos művet mert írni, pedig sok író sokat s sokszor vétezt ezzel az emberiség ellen.

Már pedig én is nagy bűnt, még pedig hármat követtem el: első bűnöm, hogy egyáltalán írok, második bűnöm, hogy tudományos értekezést írtam, a legnagyobb bűnöm, hogy a nők toiletteszerei közt babrálgatni merészkedtem.

Legyenek nyugodtak: én bűneim tudatában s a velem született lovagiaságnál fogva halgatni fogok mindenféle áhajt, álfog, puder, turnúr, égető vas s a női hiúság annyiféle szeireiről, s csak a parfümről — ezen kedves, disztinguált toiletteszerről fogok tudományosan értekezni.

„Tudományos” — ezen szó roppant ominozus! ezt magam is belátom. A miért sietek megnyugtatni az olvasót, bevallván azt, hogy az illatszerek körül szerzett összes ismereteimet egy árjegyzékből loptam.

Ad vocem: árjegyzék.

Az árjegyzékeknek manapság már egész irodalmuk van; oly tudományosan vannak szerkesztve. Miért is szükségesnek találom annak fogalmával tisztába jönni.

(Ezt Pulszky Gusztától tanultam, majdnem el is hasaltam a vizsgán a miatt, hogy a „fogalmakkal” nem voltam „tisztában.”)

Pulszky Ágoston dr. az árjegyzéket következőképp definiálná: „Valamely meghatározott szervezett társadalomban élő egyes személy, vagy jogi személy tulajdonát és birtokát képező, eladásra szánt áruk s azok árának szabályszerű foglalat, melyben az árak magassága a kereslet és kínálat közötti viszonytól függ.”

Egy kereskedő barátom, kitől az árjegyzék fogalmának meghatározását kértem, a következő lapidáris rövidségű definícióval szolgált: „az egy preiscourant.”

S valóban stílus tekintetében ennél jobb definíciót nem hallottam, csak hogy egy hibája van, s ez az, hogy nagyon is hasonlít a „vakparádé” ismert meghatározásához.

Ezen jegyzet: „ígyen és bérmentve bárkinék elküldetik” az árjegyzék elengedhetetlen kelléke s így senki sem csodálkozik azon, — még hitelezőim se — hogy ilyen árjegyzék birtokába jutottam.

Ebben az árjegyzékben az illatszergyáros — ki azelőtt bizonyára szappanos vagy gyepesmer volt — hosszasan értekezik az illatszertársadalmi, politikai s nemzetgazdasági fontosságáról, bőlesen megkülönböztetve a jó illatokat a rossz illatokról, végre azon eredményre jut, hogy már Eva ösanyánk is illatszert használ.

Igy tehát nekem nem marad más hátra, mint a parfümírozás czéljáról értekezni s arról, hogy mily befolyást gyakorol az illatszert az emberek s különösen a férfiak szívére. Erről pedig — bármily nehezemre esik a tudományos stílus — komolyan fogok írni.

Az illatszerek használata a műveltség haladásával egyenes arányban áll, vagyis képlet alakjában kifejezve ezen képletet állíthatjuk föl:

$$x : y = 1 : 2$$

hol x = illatszert; y = műveltség. Ez, azt hiszem, elég tudományos van kifejezve; s ha ezen tételnek általam történt kimondása után engem meg nem választanak a „Tudományos Akadémia” tagjává, akkor én osztotni fogok a pesszimisták abbéli nézetében, hogy e világon nincsen igazság.

Különbem meg vagyok győződve, ha megválasztatásom az igen tisztelt szerkesztő úrtól függne, már holnap lennék akadémista, mert így legalább biztosítanám önmagát és a „Pécsi Figyelő” olvasóit az én tudományos értekezéseim ellen.

Az illatszert használata tehát a műveltség haladásával terjed.

Manapság az illatszert használata általános s azt senki sem gáncsolja s méltán; mert a jó illat mindig kellemesen hat, természetesen, ha mértéktelenen használják.

A parfümírozás első és alapkélléke bizonyára a mértékletesség. Nincs visszatszóbb, mint ha valaki a legkülönfélébb illatszerekkel befecskendezi ruháját; ez oly sértőleg hat szaglózékkünkre, mint a disszonancia a zenében fűlünkre. S valamint a zenében bizonyos hangszerek jobban illenek férfiakhoz, mint nőkhöz, ép úgy nem illeik minden illatszert egyformán nőhöz s férfúhoz, sőt maguk a nők is különböző tesznek a parfüm megválasztása tekintetében. Így különösen a párisi nőknél oly anyira kifejezett az illatszert ismerete, hogy pl. egy szőke nő a világért sem használná az úgynevezett „Juhtenparfüm”-t, míg egy barna nő ezen illatszerttel bódító hatást ér el.

Bódítólag hat az illatszert különösen a férfúakra s ennek oka talán abban rejlik, hogy a férfúak szagérzéke jobban van kifejldve mint a nőké. — Ne neheztejenek hölgyeim e miatt én reám, mert — s ezt becsület szavamra mondom — ezen tételt nem én állítottam föl, hanem egy híres orrász (orvosi műszó) s én csak annyiban vagyok hajlandó ezen tétel helyességét elismerni, a mennyiben statisztikailag ki volna mutatva, hogy az influenza a nőknél nagyobb mértékben grassál, mint a férfúknál.

Áttérve a parfümírozás czéljáról: arra a meggyőződésre jutottam, hogy a nők nem önmagukért használják az illatszert, hanem — s ezt az alapigazságot kimondom, ha mindjárt be is ütök érte a fejemet, kimondom a legnagyobb pressio esetén is, hogy epur si mouve — azért, hogy ezzel egy fegyverrel többel rendelkezzenek abban a küzdelemben, melynek eredménye: a férfúsziv meghódítása.

Igy ismertem egy menyasszonyt, ki csak a völégénye kedveért használta a rezeda-illatot, habár azt ki nem állhatta. Hogy házassága későbbi éveiben is használta e, az természetesen kérdés.

No de nincsen szabály kivétel nélkül; vannak nők — az igaz, hogy kevesen — kik önmagukért is használják az illatszert. Egy intelligens urinót ismerk, ki esténként kedvezet illatszerttel fecskendezte be agyát, mert — úgy mond — csak így vannak neki kellemes álmai.

Az illatszerek ismerete s kiválasztása tekintetében a legnagyobb raffinirozottságot egy híres francia színész nő fejtekte ki. Ez névjegyeit különböző illatszercsokkban tartogatta. S ha valakinek egy ibolya illatot árasztó névjegyét küldött, ezzel azt adta tudtára az illetőnek, hogy „remély”; a rezeda illattal, hogy kedvez neki; de ha a levélke hervadt rózsasillatos volt, ezzel azt fejezte ki „kiestél kegyemből” stb.

Hogy mily hatást gyakorol az illat a férfúakra, arról nézve álljon itt két tényleg megtörtént eset:

X. bankár nagyon szerette fiatal feleségét. Egy napon az asszony a férj határozott kérelme ellenére a Ylang-Ylang illatszert kezdte használni. Ezen illatszert pedig visszaemlékezett a férfit régi szerelmére s oly sorvasztó vágyat ébresztett föl benne, hogy otthagya hitese nejét s visszatért régi szerelméhez.

A föld kereségén nem volt oly boldog házaspár, mint B-ék. B. imadta nejét, ki őt ép oly odaadással szerette. Csakhogy e boldogság nem tartott sokáig — B-nét elragadta a halál. A férj vigasztalhatatlan, hetekig, hónapokig kétségbeesetten járt-kelt s a bánat majd hogy eszt vette. Elzárkozott szobájába, seankivel sem érintkezett, folyton gyászolt s nem tudott megvigasztalódni. Már-már megöngyilkolni akarta magát; midőn föltartul az ajtó, egy ismert illat üt meg szaglózérekét: a boldogult neje által használt illatszert volt ez; utána egy nő lépett be, feleségének fiatalkori barátője. A rég nem érzett illatra képes érzelme fogta el, a halottat föltámadva hitte s egész önkívületlen rohant a nő felé, hevesen átölelte s csókjaival borította el.

Ezen illatszert — saját vallomása szerint — visszaadta őt az életnek. Az asszony szerencsére özvegy volt s így két hét múlva megtartották esküvőjüket; a házassági szerződésbe pedig bevették azt a passzust, hogy a nő köteles élte végéig ezen illatszert használni.

Ennyit az illatszerekről s ha jelen csevegésem a tisztelt olvasó szaglózérekére káros hatással volt, a rendes állapot helyreállítására czéljából gyújtson rá egy 2½ krosz stinkatorszere, különön hiányában én is azt teszem.

Czobor.

## Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1890. évi november hó 15-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsanként számítottak.

Buzza	) őszi	—	frt	—	—	—
	) tavaszi	—	—	—	—	—
	) uj	7	40	7	30	
Kétszemes	) ó	—	—	—	—	—
	) uj	6	70	6	55	
	) ó	—	—	—	—	—
Rozsa	) uj	6	70	6	50	
	) ó	—	—	—	—	—
	) uj	—	—	—	—	—
Árpa	) őszi	—	—	—	—	—
	) tavaszi	6	80	6	70	
	) uj	—	—	—	—	—
Zab	) őszi	—	—	—	—	—
	) tavaszi	6	60	6	50	
	) uj	—	—	—	—	—
Bukköny	) széna	—	—	—	—	—
Repeze	)	—	—	—	—	—
Kukorica	) ó	—	—	—	—	—
	) uj	6	—	5	80	
	) ó	—	—	—	—	—
Széna	) ó	2	40	2	—	—
	) uj	—	—	—	—	—
	) ó	—	—	—	—	—
Szalma	)	1	90	1	80	

Kínálat: erős (mintegy 500 gabonakösi volt a piacon.)

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ

Felelős szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

## Hirdetések:

## Segédjegyző kerestetik.

Egy teljesen megbízható s jártas segédre van szükségem. Fizetése havi 10 frt, s mosáson kívül teljes ellátás. Ágy-nemű hozandó. Az állás azonnal elfoglalható.

Garé, 1890. november hó 6. án.

Farkas József,

kérjegyző.

4537.

sz.

1890.

## Árverési hirdetmény.

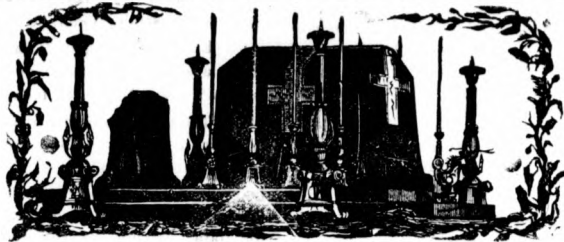
A dárdai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Brammer Manó baáni lakos végrehajtatónak Márk János baáni lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tökéletesítés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a dárdai kir. bíróság területén levő Baán községben fekvő a baáni 244. sz. tjkvben felvett 254. sz. ház; udvartér, kertnek Márk Sandort illető felére 321 frt 50 kr. a baáni 240. sz. tjkvbeni 1519. hszsz. fekvőségnek illető felére 163 frt 50 kr., az 1520. hszsz. fekvőség felére az árverést 327 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a feutebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi január hó 5 ik napján d. e. 10 órakor Baán községben a jegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%<sup>o</sup>-át vagyis 32 forint 15 krt, 16 frt 35 krt és 32 frt 70 krt készpénzben, avagy az 1881: LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett aránnyal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerű elismervényt átiszolgáltatni.

Kelt Dárdán a kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál, 1890. évi szeptember hó 24 ik napján.

Fekete Gyula,

kir. aljbíró.



## „CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat

Kis-tér 11-ik szám.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint a legvaltozatosabb ravatalozások felállítására — temetések rendezésére, — ugy a halottak szállítására létesített üzletünket újabb átalakítások, — mindennemű igényeknek megfelelő felszerelések beszerzése, valamint tapintatos rendező alkalmazása folytán jelenleg oly helyzetbe hoztuk, hogy minden osztályu temetkezéseket — ugy helyben mint a vidéken

a legnagyobb pontossággal s az eddiginél és minden temetkezési vállalatnál

sokkal díszesebben és olcsóbban

vagyunk képesek kiszolgáltatni.

Maradunk kiváló tisztelettel

„CONCORDIA“ első pécsi temetkezési vállalat tulajdonosai:

Tuma Venczel, Krisztián József, Schubársky János, Wranitsch György.

## Szálloda-átvétel.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására hozni, hogy Pécsen, Király-utca 45. sz. alatti

## „MAGYAR KIRÁLY“-hoz

ezimzett, kényelmes kávéházzal összekötött, szállodát bérbe vettem, és azt díszes külön étteremmel bővítettem. Legközelebb a kávéházi helyiségek is a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakíttatnak.

Támashodva sok évi működésemre, reményem, hogy helyben is sikertelni fog, az igen tisztelt vendégeim igényeit minden tekintetben kielégíteni, annál inkább, mint hogy főbb törekvésem oda irányul, a vndégszobákban, étteremben valamint a kávéházban is izletes ételek, hamisítatlan italok, gyors és pontos szolgálat által, jutányos árak mellett, a teljes eismerést kiérdemelni.

Uj vállalatomat a n. t. közönségnek becses pártfogásába ajánlv, maradok

kiváló tisztelettel

Zsilinszky Lajos,

vendéglős.

14.580. sz.

1890.

## Pályázati hirdetmény.

Melynélfogva Pécs szab. kir. város hatósága részéről ezennel köztudomásra hozatik, hogy a 400 frt évi fizetéssel díjazott

## második állatorvosi állás

lemondás folytán üresedésbe jöven, ennek betöltése érdekében pályázat tüzetett ki. Felhivatlak tehát azok, kik ezen állásra az 1883. évi I. törvényzikk rendel. kezei szerint képesítve vannak, hogy ez iránt f. évi november hó végéig kiterjesztett pályázati határidő alatt képesíttségükről, magyar állampolgárságükről, erkölcsi magaviseletükről és netán eddigi alkalmaztatásükről szóló bizonylatokkal ellátott kérvényeket a polgármesteri hivatalban benyújtsák.

Pécsen, 1890. évi november 7-én.

Aidinger János,

kir. tan. polgármester.

# ZELESNY KÁROLY

Ő cs. és kir. Fensége József főherczeg udvari fényképésze.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek ezzel tiszteltteljesen tudomására hozni, hogy **Pécssett, a Király-utczában, a dr. Schwarcz-féle ház kertjében** a látogatók kényelmére a legfokozottabb igényeknek is megfelelő

**m á s o d i k**

**FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMET**  
nyitottam.

Az újabb kori fényképészeti vívmányok figyelembe vételével épített s épp oly díszesen berendezett műteremben a felvételek természetirint nagygyűgában a délelőtti és délutáni órákban eszközölhetnek s a képeknek kifogástalan kidolgozásáért és kiállításáért — belsőleg olcsó árak mellett — kezeskedik alulirt.

**A műteremnek két utczárol van bejárója és pedig a Király-utczáról (dr. Schwarcz-féle ház) 14. szám és az Ópósta-utczáról 17. sz. alatt.**

Felvételek — még borsos időben is — nemcsak hetköznapokon, hanem vasár- és ünneppapokon is eszközölhetnek, mindenkor d. e. 8 órától esti 6 óráig. — Péntek napon délután azonban — a vasárnap munkaszünet helyett — a műterem zárva van.

Szamos partifogásért és látogatásért esedezik

**ZELESNY KÁROLY,**  
udvari fényképész.

## A LEGJOBB CZIGARETTA-PAPIR.

**Mem őrös reklám,** hanem a tudomány legelőkelőbb szemé-lyiségei által bebizonyult tény, hogy a

„**LES DERNIÈRES CARTOUCHES**“  
cigaretta-papir **BRAUNSTEIN FRÈRES** gyárából (Páris 65 Boulevard Exelmaus) a legkényesebb és legkínzóbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapiros elkelő tudósok által **összehasonlító vegyelemzésnek** alávetettek, úgy Dr. Pohl, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti áltami vegytani állomás főnöke, újabb időben dr. Soyka Hygienei tanár a pragai német és mindezen összehasonlító vegyelemzések mindenkor azon eredményt adták, hogy a **BRAUNSTEIN FRÈRES** czég cigarettapapirosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papir, melynek eltekintve mellékelt rajzhoz hasonló és **BRAUNSTEIN FRÈRES** czéget viseli. Ezen czég cigarettapapir-jaival minden esomaga annyit lapot tartalmaz, a mennyit az etikettjén följegyezve van.

A G Y Á R

**BRAUNSTEIN FRÈRES**

czég alatt **Bécsben I. ker., Schottenring 25. sz.** raktárt tar cigarettapapirjai és cigarettalibretjei elárulására.

Valódi francia cigarettapapirunk „Les dernieres Cartouches“, valamint valódi francia hivelyeink „Les dernieres Cartouches“ papirból, melynek minden doboza Braunstein Frères czéget viseli, Pécssett meg REINFELD A. uraknál kapható.



# TAIZS JÓZSEF

SZÉCHENYI-TÉR 12. sz. **PÉCSETT, NÁDOSY-FÉLE HÁZ.**

A legmodernebb betűkkel és segédgépekkel felszerelt

**KÖNYVNYOMDA és KÖNYVKÖTÉSZET.**

**Nyomtatványraktár.**

Mindennemü

**könyvnyomdai munkák,**

mint pl. körlevelek, falragaszok,  
árjegyzékek, számlák, fakturák, táblázatok,  
nagyobb művek,

név- és czimjegyek, báli meghívók,  
tánczrendek stb.

elvallaltatnak s gyorsan, csinosan és olcsón elkészítetnek.

# Házhely eladó.

Özv. Mocsáry Antalné tulajdonát képező a Vitéz-utca végében levő rét, mely

házhelyeknek

igen alkalmas, részletenkint vagy egészben, jutányos áron s kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb értesítés kapható Czenger Károly urnál Ferenciek-utcaja 40. szám alatt.

# Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

## PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel.“

**Vértisztító labdacso,** ezelőtt általános labdacso neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacso csodás hatásukat észszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacso házi-szerűl ajánlatnak és ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértőlulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatású vannak vérezegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacso oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom ádkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszaszerése folytán hozának intétek, ezen helyen csakis nehányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagynak győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsoiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

Neureiter Ignác, orvos.

Hirache Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én

Tekintetes Úr!

Isten akaratát volt, hogy az Ön labdacsoi kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghűltém olyannyira hogy semmi munkát sem volt m többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért észszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsoi engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknál is egészségük visszaszerésére segítségül szolgáltak. Knific Teréz.

B cs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynémem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórásban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinzeittel Josefa.

Eichengraberamt, Göhl mellett, 1889. márczius 27-én.

Ukintetes Úr!

Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacso értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetészeszerintű használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilázia 1886. okt. 8-án

T. Úr!

Felkéröm, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsoi nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tiszteltettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsoi csakis a Pscherhofer J.-féle, az „arany biradalmi almához“ czimzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmú doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 16 doboz tartalmúatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagul kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előlben beküldésénél (mi legjobban póstaútvalányal eszközölhetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 40 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéri csakis

Pscherhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használata utasítása a Pscherhofer J. névalírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

**Amerikai köszvénykenőcs,** gyors és hatású, legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajok, u. m. gerince-agy-bántalom, tagszagattatás, ischia, migräne, ideges fogfájás, főtájás, fülzaggattatás stb. ellen 1 forint 20 kr.

**Tannochinin hajkenőcs,** Pscherhofer hosszú sora óta valamennyi hajúvesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 forint.

**Általános tapasz,** Studel tanártól. Utas és szúrás által okozott sebeknél, mérgecs daganatoknál, ujjukacz, sebes- vagy gyulladt-mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégléy 50 kr. Bérmentre 75 kr.

**Fagybalszam,** Pscherhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 krajczár. Bérmentre 65 kr.

**Ütifüvedv,** egy általános ismert kitűnő házi-szer, szor hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegcskére ára 50 krajczár. 2 üveg bérmentre 1 forint 50 krajczár.

**Élet-esszencia** (prágai csöppek), megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. 1 üvegcsevel 22 kr., 12 üveg 2 frt.

**Általános tisztító-só** Bullrich A. W.-től. Kitűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főtájás, szédülés, gyomorgörög, gyomorhőv, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

**Angol csodabalszam,** 1 üveg 50 krajczár.

**Por a lábizzadás ellen.** Ezen por megszünteti a lábizzadást s az általa képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábhelet és mint árthatatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentre 75 krajczár.

**Golyva-balszam,** kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

**Helső vagy egészség-só** kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külső gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközölhetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvételt küldetnek. — Bérmentre csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX  
**Hattyu nagy termében.**  
 Ma és mindennap nagy előadása  
 a **Grossman József** igazgatása/ alatti  
**daltársulatnak**  
 változatos műsorozattal.

**Wellenberger Stefánia**  
 nemzetközi énekesné fellépte.

**Csak még rövid ideig szereplése**  
**Rohmes testvéreknek,**  
 a kitűnő jux és trio tánczosoknak.

**Kezdeté 8 órakor. Szabad bemenet.**

Vasár és ünneppnapon beléptijegy 30 kr.

**FŐNTARTOTT HELYEK.**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Minden dohánytösdében és diszár-üzletben.

A legjobb szivarka-papír a valódi

**LE HOUBLON**

FRANCIA GYÁRTÁST  
 CAULÉY és HENRY-TÓL  
 PÁRISBAN  
 1860 - NO PÁRIS VILÁGKIÁLLTÁS EZÜST - ÉRMÉ.

Fonaktár: KANITZ OTTÓ és társai BÉCSBEN.

## Csodák csodája.

„Eau de Cleopatra“ csodavíz és Cleopatra csoda arczkenős az oszt. magy. monarchia előkelő orvosi által megvizsgáltatott, a bőrre teljesen árthatatlannak de hasznosnak találtatott.

Rövid idő alatt eltávolít mindenféle bőrbajt, nevezetesen: szeplőt, májfoltokat, pattanásokat, szemölcsöket stb. Az arcznak késő koráig egészséges fehér rózsás színt kölcsönös, az arczbört puhítja, hosszabb használat után eltávolítja a ráncokat. Csak cziemeremmel ellátott üvegek és dobozok a valódiak. Hamisítástól nagyon vigyázni kell.

**Kapható utánvét mellett: Damjanich-utca 9. Tóth E.**

Egy üveg vagy doboz ára: 1 frt 50 kr. Elárusítók 30% előnyben részesülnek.

**E. v. Tóth,**  
 Budapest, VII. Damjanich-utca 9.

# Olcsó és jó tüzelőfa

## 10 frt

egy méter öl, vagyis 4 köbméter hasábfá házhoz szállítva kapható

**Pintér József**  
 fakereskedésében.

**LE GRIFFON**

a legjobb szivarkapapír

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsent.